

Ekonomer

– utbildning, arbete och lön

Akademiker-
förbundet för
jurister, ekonomer,
systemvetare,
personalvetare och
samhällsvetare

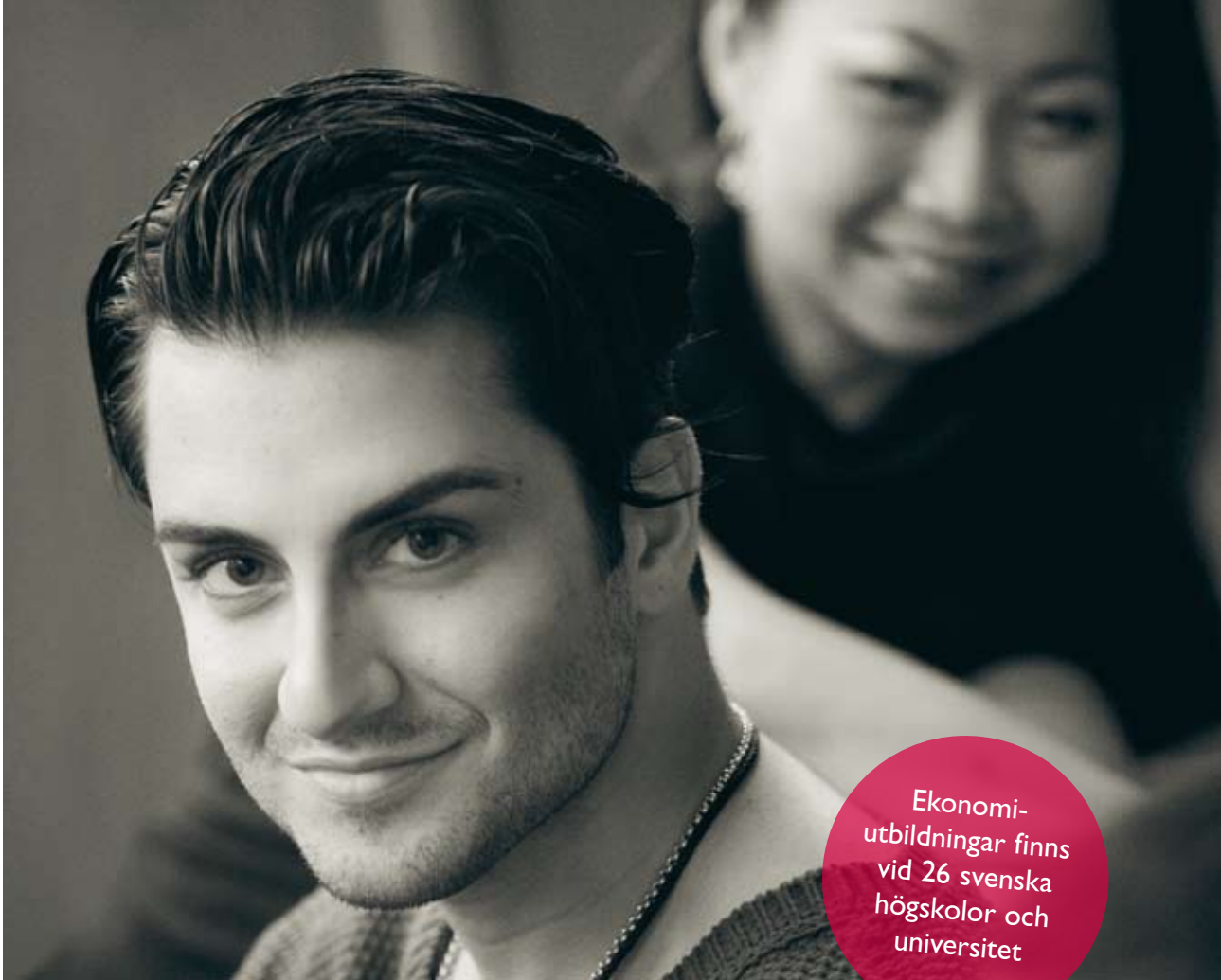
Jusek

Om rapporten

Underlaget till rapporten är främst utdrag från SCB:s register i maj 2007 och är bearbetat delvis av SCB men främst av Jusek. Fakta om lön och arbetslöshet kommer från Juseks lönestatistik och arbetsmarknadsundersökning. Uppgifter om antalet examinerade kommer från HSV.

Rapporten är producerad mars–juli 2010.

Ekonomi-
utbildningar finns
vid 26 svenska
högskolor och
universitet

Olika typer av ekonomutbildningar

Majoriteten av ekonomutbildningarna är sedan 2007 anpassade efter Bologna-systemet och ges i tre nivåer, grund, avancerad och forskarnivå.

Det vanligaste huvudämnet är företagsekonomi, därefter nationalekonomi. Bland de med företagsekonomi som huvudämne är redovisning och revision vanligast, därefter marknadsföring.

Civilekonomprogrammet är 240 hp, alltså en utbildning som normalt tar fyra år och som inte är anpassat efter Bolognasystemet.

Var kan man utbilda sig till ekonom?

Ekonomiutbildningar finns vid nästan alla svenska högskolor och universitet, närmare bestämt vid 26 stycken. Ett tiotal av dessa utfärdar civilekonomexamen.

Det finns olika inriktningar och de flesta lärosäten har någon sorts profil för sin ekonomutbildning. Ekonomutbildningar ges med inriktning mot allt från innovation och entreprenörskap, affärsutveckling, finans och management, marknadsföring och turism till en tydligare internationell prägel med något särskilt språk.

Civilekonomexamen är en skyddad titel

Civilekonomexamen är skyddad vilket betyder att enbart de som läser på ett civilekonomprogram får en sådan examen. Däremot kan alla som har minst en kandidatexamen i företagsekonomiska eller nationalekonomiska ämnen kalla sig civilekonom.

I Sverige
arbetar ungefär
108 000 ekonomer,
knappt hälften är
kvinnor

Ekonomernas arbetsmarknad har växt snabbt och ekonomer finns över hela arbetsmarknaden. Ekonomer konkurrerar även med jurister och samhällsvetare och de kan ofta utföra likande arbetsuppgifter.

Hur många tar examen varje år?

Antalet examinerade ekonomer har ökat starkt under de senaste tio åren. Läsåret 99/00 examinerades cirka 4 300 ekonomer, 08/09 var det drygt 6 000 stycken. Man kan dock se en avstanning och nedgång de senaste åren. Läsåret 05/06 tog rekordmånga ekonomstudenter examen vid svenska högskolor och universitet, drygt 6 600 stycken.

Ungefär lika många kvinnliga som manliga studenter examineras. Något fler kvinnor

läser på kandidatnivå medan könsfördelningen är mer jämn på magisternivå.

Var får ekonomerna sitt första jobb efter examen?

Majoriteten av ekonomerna får sitt första jobb på handels-, tjänste- och servicebolag, revisionsbyrå eller på bank- eller finansbolag. Många ekonomer som läst nationalekonomi får sitt första jobb inom statlig förvaltning eller på myndighet.

Vad arbetar ekonomer med?

I Sverige arbetar ungefär 108 000 ekonomer, knappt hälften är kvinnor. Knappt varannan ekonom arbetar med vad som traditionellt ses som ett ekonomjobb, det vill säga som revisor, marknadsförare, företagsekonom eller marknadsanalytiker. Ytterligare var tredje jobbar med ekonomi men har yrken som ligger utanför vad som traditionellt anses kräva en längre ekonomhögskoleutbildning. Ekonomernas arbetsmarknad har växt snabbt och ekonomer finns över hela arbetsmarknaden. Ekonomer konkurrerar även med jurister och samhällsvetare och de kan ofta utföra likande arbetsuppgifter.

Redovisning och revision är det vanligaste yrkesområdet

Det vanligaste yrkesområdet är redovisning och revision, som finns i alla typer av verksamheter, både inom det privata näringslivet och den offentliga sektorn. Revisorer kan vara specialister på olika slags företag eller på olika slags problem som företag möter. Revisorns arbete kan handla om IT-säkerhet, personalutveckling, kvalitetskontroller, miljöskydd och skatterådgivning.

Krav för att bli revisor och auktoriserad revisor

För att bli revisor krävs en kandidatexamen med företagsekonomi som huvudämne men många revisionsbyråer kan ha hårdare krav, både på utbildningslängd och på innehåll. För att bli revisor eller auktoriserad revisor måste man även klara ett prov som ger revisorsexamen, respektive högre revisorsexamen. För att bli auktoriserad revisor krävs förutom den teoretiska utbildningen minst fem års praktisk utbildning på en revisionsbyrå.

Att arbeta med ekonomistyrning

Andra vanliga arbetsområden är ekonomistyrning eller marknadsföring och försäljning. Ekonomistyrning handlar om hur ett företags verksamhet ska planeras för att uppnå goda resultat. Ett vanligt yrke inom ekonomistyrning är controller. Controllern utgör länken mellan ekonomiavdelningen

och företagsledningen. En marknadsförares uppgifter handlar bland annat om att analysera vilka kunder ett företag har eller bör vända sig till, vad de har för behov och hur man når ut till dem på bästa sätt.

Vanligt att bli chef – för männen

En av sex ekonomer återfinns i någon form av ledningsarbete, som chef eller VD. Av dessa utgör männen en stor majoritet. Enbart var tredje ekonom i ledningsarbete är kvinna. De flesta kvinnliga cheferna finns inom stora och medelstora företag och myndigheter, drygt var tredje av cheferna på dessa poster är kvinna. På de allra högsta posterna, som VD och verkschef, är enbart en av tio ekonomer kvinna.

På de allra högsta posterna, som VD och verkschef, är enbart en av tio ekonomer kvinna.

»Med praktiken, en magisterexamen och utlandsstudier på CV:t var jag redo att göra det jag alltid velat: jobba utomlands.«

» Jag har märkt att arbetsgivare är mycket intresserade av det jag gjort utanför mina studier. Jag har till exempel alltid varit intresserad av fotboll, och under en period var jag tränare för ett juniorlag. De erfarenheterna frågar arbetsgivare alltid om och verkar gilla det, ungefär som i "hur tänkte du när du skulle få laget att prestera ännu mer?". Mina engagemang i en studentnation, mina uppdrag inom Uppsalaekonomerna och min praktikplats är också värdefulla, tycks de resonera. Mitt tips är att alltid lyfta fram de uppdrag och extrajobb man har haft utanför studierna, när man hamnar i en intervjusituation. Ingen erfarenhet är dålig och det är ofta dessa typer av engagemang som skiljer dig från andra sökande.

När jag började på universitetet läste jag olika kurser, till exempel juridik, USA-kunskap och engelska. Något år senare började jag på ekonomiprogrammet där jag kunde tillgodoräkna mig en del av mina tidigare kurser. Efter ungefär fyra år, med ett utbytesår i San Francisco, stod jag där med en magisterexamen i hand.

Under min sista hösttermin gjorde jag praktik på ett konsultföretag med inriktning mot offentlig sektor. Det var som ett riktigt jobb, måndag till fredag, men utan lön. Praktiken gav mig bra erfarenheter och något att sätta på mitt CV. Under våren tog praktiken slut, men jag fortsatte att jobba extra för konsultföretaget lite då och då.

Med praktiken, en magisterexamen och utlandsstudier på CV:t var jag redo att göra det jag alltid velat: jobba utomlands. Jag var nyfiken på Exportrådet. Deras uppgift är att göra det enklare för svenska företag att växa internatio-

nellt. De bistår med information, strategisk rådgivning och handfast hjälp på plats i olika länder. Jag ville bli en av deras konsulter.

Jag bevakade deras jobbannonser, sökte men fick nej. Lite senare såg jag en ny annons om ett sex månaders långt kontrakt, sökte igen och fick den. Kombinationen av mina olika kursval, min praktik och mitt år i San Francisco bidrog till att jag fick jobbet, det är jag säker på.

Jag hamnade i Kuala Lumpur i Malaysia. En härlig mångkulturell stad med 1,8 miljoner invånare där klimatet var hett och tempot högt. Min uppgift på Exportrådet blev till stor del att "researcha" om regionen; läsa dagstidningar från hela Sydostasien, lyssna till vad ledande politiker och företagsledare uttalade sig om samt hålla mig à jour genom Utrikesdepartementets rapporter om området. Jag samlade ihop mina intryck, analyserade affärsmöjligheter inom olika branscher och ringde till företag i Sverige som kunde tänkas vara intresserade. Därefter bjöd jag in dem till en träff där Exportrådet informerade mer. Svenska företag kontaktade även oss för att be om handfast hjälp med att etablera sig eller expandera i Sydostasien.

Jag hade verkligen roligt under mina sex månader i Malaysia. Det var inte några stora pengar men arbetslivserfarenheten var otroligt värdefull och att bo i en annan del av världen ger bra perspektiv på tillvaron. Att jobba är kanske det bästa sättet att lära känna ett land på.

Nu har jag kommit hem till Sverige igen och inom kort börjar jag mitt nya jobb som konsult på Capgemini Consulting. «

Stefan Söderlindh, *managementkonsult på Capgemini Consulting*

»Jag hamnade i Kuala Lumpur i Malaysia. En härlig mångkulturell stad med 1,8 miljoner invånare där klimatet var hett och tempot högt. Min uppgift på Exportrådet blev till stor del att "researcha" om regionen.«

Ekonomer jobbar som...

I vilka branscher arbetar ekonomer?

Den största andelen ekonomer arbetar med någon form av företagstjänster, drygt en av fem. Därefter kommer handel och kommunikation samt bank, försäkrings- och fastighetsförvaltning. Basnäringar och industri är också vanliga branscher för ekonomer.

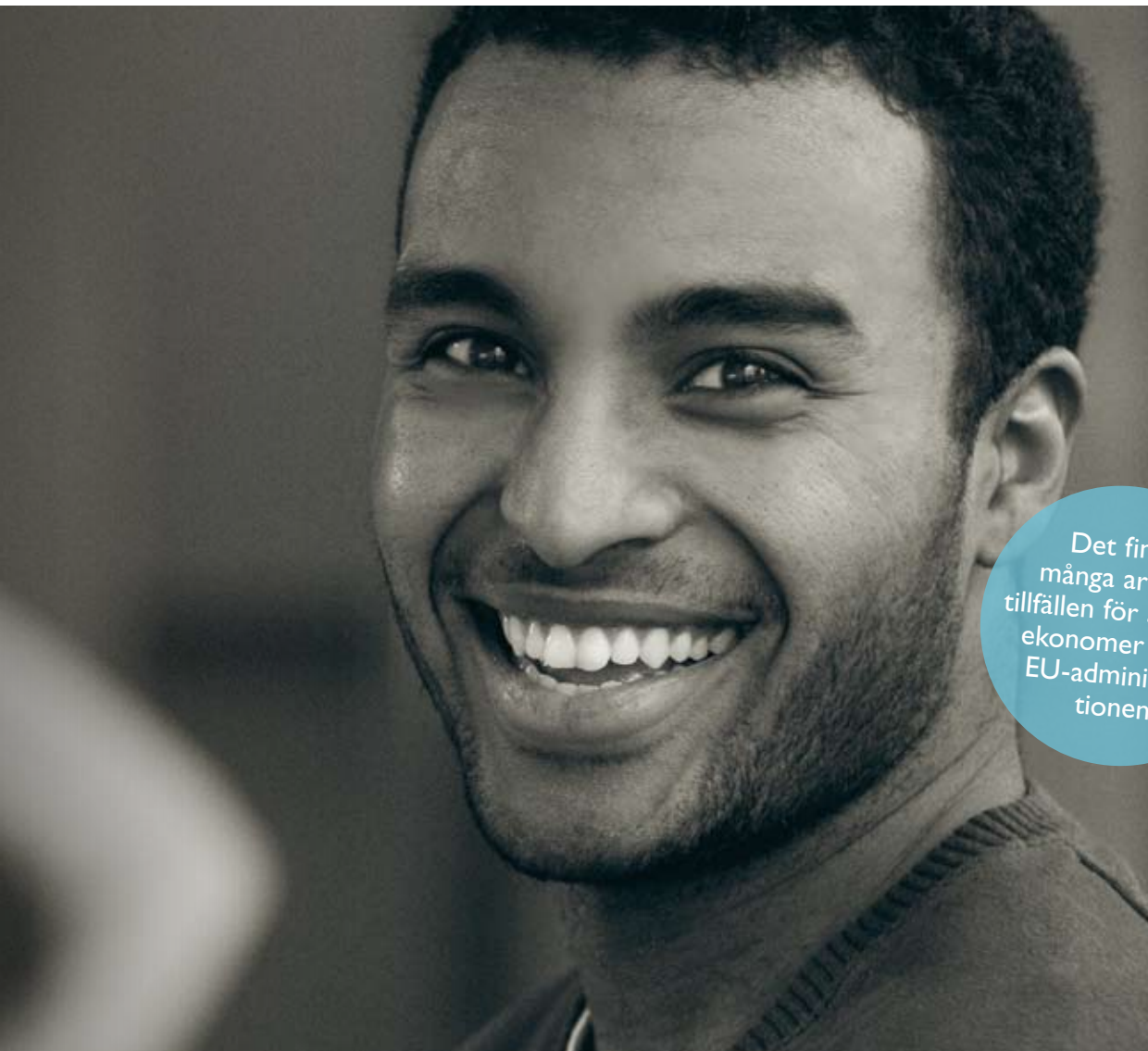
Att arbeta utomlands

Många ekonomer arbetar utomlands under en period av sin karriär antingen inom

internationella organisationer eller inom svenska eller internationella företag. Det finns många arbetstillfällen för svenska ekonomer inom EU-administrationen, till exempel inom kommissionen, Europeiska investeringsbanken och Ekonomiska och Sociala kommittén.

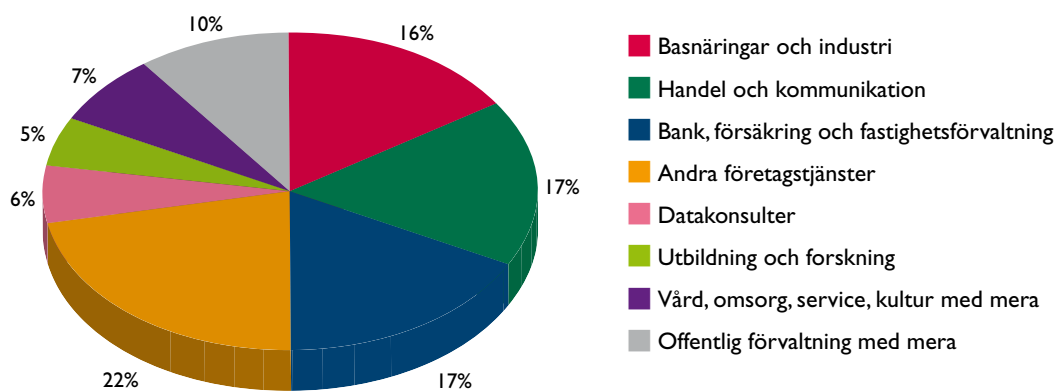
Ekonomer jobbar även med allt från handläggning, som ekonomiska analytiker som utredare inom Världsbanken, OECD, WTO och Internationella valutafonden.

För ekonomstudenter finns det möjlighet att söka praktik i internationella organisationer. Världsbanken och flera av EU:s institutioner har praktikantprogram som riktar sig bland annat till ekonomer.

Det finns många arbetstillfällen för svenska ekonomer inom EU-administrationen

I de här branscherna arbetar ekonomerna

Könsfördelningen är relativt jämn i olika branscher även om männen i de flesta branscher är i majoritet. Det förklaras med att det finns fler manliga ekonomer än kvinnliga. Dock skiljer några branscher ut sig och fler kvinnor än män återfinns inom offentlig förvaltning och vård, omsorg, service och kultur. Kvinnor är i svag majoritet inom utbildning och forskning.

Maria Netterberg, *internationell samordnare på Handelsbanken*

»Det är konstant olika projekt på gång. Nya regler och lagar och självklart en hel del problemlösning – och det med kollegor som talar ett annat språk. Vilken härlig utmaning!«

» När jag sökte till högskolan var min bild av ekonomi bara siffror. Nu vet jag att det är så mycket mer.«

» Jag har alltid gillat "bizniz", att strategiskt planera en affärsverksamhet, hur ett företag ska byggas upp, fungera och förvaltas. I det ingår många bitar som till exempel organisation, ledarskap och ekonomistyrning. Det fick jag bland annat lära mig på utbildningen Språk, kultur och marknad på Södertörns Högskola. Efter den utbildningen kan man titulera sig Internationell marknadsekonom med i mitt fall inriktning på spanska språket. Jag varvade mina studier i Sverige med kurser i Spanien.

Efter examen 2005 fick jag direkt ett säljjobb på ett företag som sålde kontorsmaskiner. Det var en helt fantastisk säljskola. Amerikansk säljstil för hela slanten; en klocka som plingade vid varje affär, man utsåg "veckans medarbetare". Stämningen stavades tävling, att vinna, att bli bäst. Det var en lärorikt tid – men efter cirka sex månader kunde jag så pass mycket att jag började leta efter större utmaningar.

Jag fick reda på att ett Handelsbankskontor sökte folk. Jag kontaktade kontoret och skickade över mitt CV och fick en tjänst som privatrådgivare. Jag inser nu att min bild av bankvärlden var ganska trångsynt. Jag trodde att det skulle vara torrt och lite strängt och jag var en aning nervös över om jag skulle trivas. Men det visade sig vara riktigt roligt, högt i tak och jag skrattar faktiskt varje dag på jobbet.

Jag fick lära mig kassa och kundtjänst för att sedan läsa certifieringsutbildningen kring finansiella tjänster och försäkringar som utifrån Finansinspektionens kunskapskrav tagits fram i samarbete med de fyra storbankerna. Det var givande att etablera och vårda kundkontakter och tala om kundernas privatekonomi som

pension och sparande. Frågor som ju är ganska privata.

Efter ett par år som privatrådgivare sökte jag mig vidare och fick en tjänst på Handelsbanken Finans, som internationell samordnare för kredit- och betalkort. Mitt jobb berör alla delar av kortaffären; produktutveckling, avtalsförhandling, tekniska frågor, marknadsföring, ja allt som mina kollegor utanför Sverige behöver hjälp och stöd med gällande kort. Här får jag användning för mina språk och verkligen mitt intresse för kommunikation. Jag sitter i samtal, via e-post och telefon med kollegor i Handelsbanken över hela världen.

Det är konstant olika projekt på gång. Nya regler och lagar och självklart en hel del problemlösning – och det med kollegor som talar ett annat språk. Vilken härlig utmaning! Ett betalkort är så mycket. Tekniken bakom, att motverka kreditkortsbedrägerier, att kortet ska fungera överallt och att samarbeta med andra företag som till exempel VISA och Mastercard.

Jag har ett stort eget ansvar och har lärt mig massor om teknik – från att inte ens varit intresserad av teknik tidigare. Jag har varit här i ungefär två år. Under tiden har jag även gått en intern chefsutbildning och är med i ett internt nätverk för kvinnor som vill bli chefer.

När jag sökte till högskolan var min bild av ekonomi bara siffror. Nu vet jag att det är så mycket mer; som marknadskommunikation, organisation och problemlösning. En ekonomutbildning ger en bra grund att stå på, att kunna ekonomistyrning och marknadsföring och i mitt fall, även ett extra språk, gör att jag kan få riktigt spännande och utvecklande jobb. «

Vad tjänar en ekonom?

Löneläget och löneutvecklingen är bättre för ekonomer inom privat sektor än inom statlig eller kommunal sektor. Privat sektor är även den sektor med störst lönespridning och den sektor som uppvisar störst löneskillnader mellan kvinnor och män. Löneläget är även högre i Stockholms län än vad det är i övriga landet.

Medelgångslönerna för nyexaminerade ekonomer låg efter examen 2010 på mellan 24 000–28 200 kronor, beroende på arbetsmarknadssektor.

Arbetsmarknaden för ekonomer är god

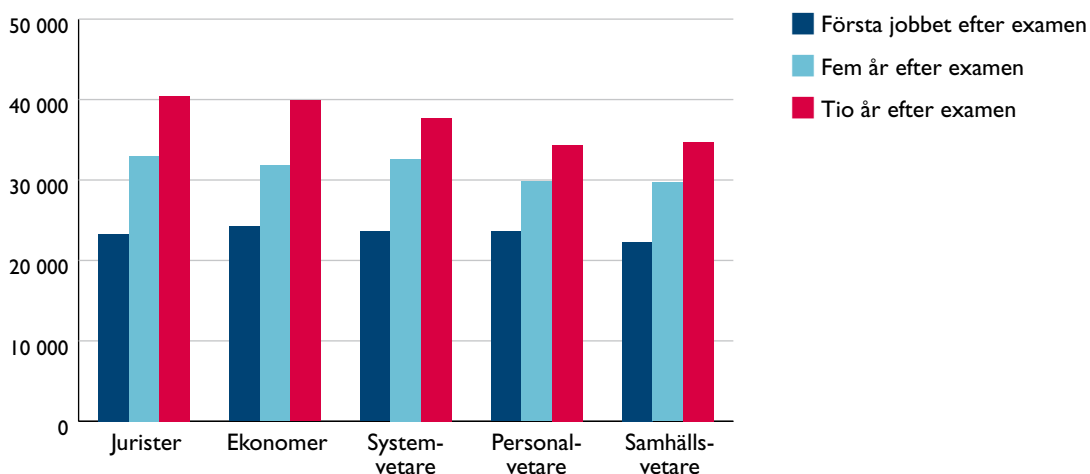
Under de senaste tio åren har arbetsmarknaden för ekonomer varit god. Trots att antalet utexaminerade har stigit kraftigt ses ingen motsvarande ökning av antalet arbetssökande. Den öppna arbetslösheten för nyexaminerade ekonomer har varit i genomsnitt sex procent under perioden 1999–2009. Läs mer om vad som händer efter examen på jusek.se/ arbetsmarknad.

Hur ser framtiden ut?

Ekonomers arbetsmarknad påverkas ganska mycket av konjunkturen, bland annat för att många arbetar in om privat sektor, vilken är den sektor som är mer utsatt för konjunktursvängningar. Det verkar som vi nu är på väg upp ur en lågkonjunktur vilket troligen kommer påverka ekonomernas arbetsmarknad positivt. Eftersom ekonomer arbetar inom alla sektorer på arbetsmarknaden och inom alla branscher, påverkas olika yrken olika mycket. Känsligast är finansbranschen medan de som är verksamma inom till exempel redovisning brukar drabbas i mindre utsträckning.

De kommande åren kommer det ske stora pensionsavgångar inom offentlig sektor, det kan göra att efterfrågan på ekonomer kommer öka något. Jusek bedömer att arbetsmarknaden för ekonomer kommer vara i balans om fem år.

Ekonomers löneutveckling jämfört med Juseks övriga medlemmar

Källa: Juseks lönestatistik samt Juseks arbetsmarknadsundersökning. Staplarna anger medellön.

De kommande åren kommer det ske stora pensionsavgångar inom offentlig sektor.
Det kan göra att efterfrågan på ekonomer kommer öka.

Vad händer
efter examen?
Läs mer på
[jusek.se/
arbetsmarknad](http://jusek.se/arbetsmarknad)

Våra hjärtefrågor

Sätt lönen nära individen

Kompetens och prestation ska belönas bättre. Vi driver en politik där löner ska sättas lokalt ute på varje företag, organisation eller myndighet. Endast då kan individens kompetens, skicklighet och bidrag till verksamheten bedömas.

Skapa tydliga chefs- och ledarroller

Vi prioriterar chefs- och ledarskapsfrågor och erbjuder stöd i chefsrollen. Hos Jusek får chefer stöd i chefsrollen, chefslönestatistik, löpande inbjudningar till träffar med intressanta föreläsare och ett nätverk med medlemmar i liknande roller och bakgrund.

Öka rörligheten på arbetsmarknaden

En större rörlighet för individen leder till ökad kompetens, mindre sårbarhet och högre anställningsbarhet vid omstruktureringar. Ökad rörlighet mellan näringsliv och offentlig verksamhet skapar förståelse för verksamheternas olika förutsättningar.

Ge förutsättningar för karriär på lika villkor

Alla akademiker ska ges samma förutsättningar att göra karriär – oavsett etnisk tillhörighet, sexuell läggning, kön, funktionshinder eller ålder.

Använd invandrarakademikers kompetens

Sverige måste utnyttja invandrarakademikers kompetens bättre. Jusek agerar för bättre utbildningar i professionssvenska, validering av utländska examina och för att invandrarakademiker ska få individuellt stöd att bygga upp sina professionella nätverk. Vi driver också ett omfattande mentorprogram.

Høj kvaliteten i den akademiska utbildningen

Jusek arbetar för att studenter får mer undervisning och annan lärarledd tid. Forskningsanknytning är viktig. Universitet och högskolor måste bli mer lyhörda för arbetslivets krav och behoven av ny kompetens.

Utveckla ett hållbart arbetsliv i effektiva företag och organisationer

Ett hållbart arbetsliv innebär utveckling och stimulans under hela karriären. Jusek verkar för att utveckla arbetslivets förutsättningar med individen i fokus.

Värna rättstryggheten i den offentliga sektorn

Ett välfungerande rättsväsende är en av grundstenarna i vårt demokratiska samhälle. I dag finns det problem som behöver lösas, med långa väntetider till rättegångar och mål som ställs in skapar lidande för berörda medborgare. Anställda upplever hot och våld. Därför har Jusek tagit fram ett Rättspolitiskt program och driver frågor kring hur rättsväsendet kan effektiviseras och bli tryggare.

Underlätta steget från studier till arbetsliv

Det är ofta ett stort glapp mellan avslutade studier och kvalificerade jobb där kunskaperna kommer till nytta. För att överbrygga det krävs gemensamma ansträngningar från olika aktörer. Särskilt angeläget är att högskolor och universitet får en bättre bild av arbetsmarknaden och ökade kontakter med arbetslivet.

Ring oss om
du vill veta mer!
08-665 29 00

Om Jusek

Jusek är förbundet för jurister, ekonomer, systemvetare, personalvetare och samhällsvetare. Vi driver frågor som påverkar medlemmarnas utbildning, karriär, trygghet och villkor. Med cirka 80 000 medlemmar är vi ett av de största akademikerförbunden. Jusek är medlem i Saco och partipolitiskt obundet.

Jusek.

Stockholm: Nybrogatan 30, 102 44 Stockholm.

Malmö: Carlsgatan 12 A, 211 20 Malmö.

Göteborg: Lennart Torstenssonsgatan 7, 412 56 Göteborg.

Tel 08-665 29 00. E-post jusek@jusek.se. www.jusek.se

The logo for Jusek, featuring the word "Jusek" in a bold, black, sans-serif font. The letter "u" is stylized with a horizontal line through its middle. A thick green horizontal line is positioned directly beneath the text.